

Επικοινωνία:

Κατερίνα Νικολαΐδου Πετρόνι
Υπεύθυνη του Γραφείου Επικοινωνίας
Τηλ.: 22894367, Τηλεομοιότυπο: 22894477
Ηλ.διεύθυνση: katerina@ucy.ac.cy, <http://www.pr.ucy.ac.cy>

Ασυμβίβαστη η ακαδημία με την πολιτεία;

*Του Καθηγητή Σταύρου Α. Ζένιου, Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου και Προέδρου της Συνόδου των Πανεπιστημίων των Ευρωπαϊκών Πρωτευουσών UNICA.

Μας στερεί ως κοινωνία την αξιοποίηση του πνευματικού μας πλούτου.

Να εξαλειφθούν αποικιοκρατικά κατάλοιπα!

Αποποιήθηκε την ακαδημαϊκή του ιδιότητα ο Υπουργός Παιδείας για να αποφευχθεί το «ασυμβίβαστο» που είχε εγερθεί. Το θέμα όμως δεν πρέπει να λήξει εδώ. Διότι το θέμα δεν αφορά ένα συγκεκριμένο Υπουργό ή μια συγκεκριμένη Κυβέρνηση. Η επίκληση του Συντάγματος δεν είναι απλώς ένα νομικό θέμα — εγείρει θεμελιώδη ζητήματα διακυβέρνησης μιας κοινωνίας. Δυστυχώς, ως συνήθως, το θέμα περιορίστηκε, σε ακόμη μια εμπαθή επίθεση κατά του Πανεπιστημίου. Η ουσία μάς έχει διαφύγει. Ας διαχωρίσουμε τα θέματα που προέκυψαν για να φθάσουμε στην ουσία.

Πρώτον, το Πανεπιστήμιο σεβάστηκε τη νομιμότητα, και εφάρμοσε το Νόμο του, παραχωρώντας άδεια άνευ απολαβών σε ένα μέλος του προσωπικού του για να αναλάβει πολιτειακό αξίωμα. Αυτό απαιτεί και η διεθνής πρακτική. Το Πανεπιστήμιο δεν έχει ούτε αρμοδιότητα ούτε ευθύνη να κρίνει αν η ανάθεση καθηκόντων από την Κυβέρνηση σε ακαδημαϊκό του, παραβιάζει κάποιο άλλο νόμο της Δημοκρατίας ή είναι ασυμβίβαστη με κάποια πρόνοια του Συντάγματος. Σύμφωνα με τους νομικούς μας συμβούλους δεν υφίσταται πρόβλημα ασυμβίβαστου εφόσον ο καθηγητής μας βρίσκεται με άδεια άνευ απολαβών — η υπογράμμιση είναι ουσιαστική. Μόνο το Συνταγματικό Δικαστήριο έχει αρμοδιότητα να κρίνει εάν οι νομικοί μας σύμβουλοι ορθά γνωμάτευσαν ή όχι. Οι επιθέσεις ήταν, και αυτή τη φορά, αχρείαστες.

Δεύτερον, ο Γενικός Εισαγγελέας γνωμάτευσε ότι υπάρχει ασυμβίβαστο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Υπουργός όφειλαν όπως σεβαστούν τη γνωμάτευση, και αυτό ακριβώς έπραξαν. Κριτική θα μπορούσε να ασκηθεί ότι δεν διερευνήθηκε επαρκώς αυτό το ερώτημα αυτοβούλως, όταν ο Υπουργός διορίστηκε, και η αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης θα έπρεπε να οδηγήσει στη λήξη του θέματος.

Όμως, οι εγείροντες το θέμα στόχευσαν «με ένα σμπάρο δυο τρυγόνια». Δηλαδή, μαζί με τον Υπουργό γίνεται ακόμη μια απόπειρα απαξίωσης του Πανεπιστημίου, για να προστεθεί στις πολλές που άρχισαν από το Μάιο 2008. (Γιατί τότε; Θα το εξηγήσω σε επόμενο άρθρο.)

Δυστυχώς, υπάρχει και ένα τρίτο τρυγόνι που πληγώνεται, και αυτή είναι η ίδια η κυπριακή κοινωνία και η πολιτική ζωή. Εδώ έγκειται η ουσία της κρίσης, και γι' αυτό, το θέμα δεν πρέπει να μείνει ως εδώ. Ενώ ζητούμε από τους πανεπιστημιακούς να αναμειχθούν στα κοινά, ταυτόχρονα τους κλείνουμε την πόρτα. Τους λέμε ότι τα πολιτειακά αξιώματα είναι ασυμβίβαστα με την ακαδημαϊκή ιδιότητα.

Τι ισχύει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και στα Πανεπιστήμια της UNICA;

Το **Πανεπιστήμιο Βιέννης** παραχωρεί άδεια σε μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού για εκλογή ή διορισμό σε θέσεις δημόσιου ενδιαφέροντος. Η παραχώρηση άδειας σε μέλη του προσωπικού περιορίζεται στα 10 χρόνια, αλλά στην πράξη η διάρκεια της άδειας κυμαίνεται από 3 μέχρι 5 χρόνια.

Το Σώμα που ελέγχει τα **Πανεπιστήμια του Βελγίου** θεωρεί ότι η ανάληψη πολιτειακών αξιωμάτων αποτελεί κοινωνική προσφορά. Για το σκοπό αυτό, παραχωρείται άδεια άνευ αποδοχών και χωρίς χρονικό περιορισμό σε μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού που αναλαμβάνουν πολιτειακά αξιώματα.

Τα **Πανεπιστήμια της Δανίας** έχουν ειδική συμφωνία η οποία επιτρέπει την παραχώρηση απεριόριστης άδειας σε άτομα, τα οποία διορίζονται σε δημόσια αξιώματα.

Οι ακαδημαϊκοί στα **Ιταλικά Πανεπιστήμια** μπορούν να αναλαμβάνουν δημόσια αξιώματα, ενώ παραμένουν στο Πανεπιστήμιό τους, άνευ απολαβών και χωρίς διδακτικά καθήκοντα.

Στα **Πανεπιστήμια της Κροατίας** ακαδημαϊκοί οι οποίοι εκλέγονται σε δημόσια αξιώματα μπορούν, ταυτόχρονα με τη θητεία τους στο αξίωμα, να συνεχίσουν τις διδακτικές και ερευνητικές τους δραστηριότητες. Με τη λήξη της θητείας τους έχουν το δικαίωμα να επιστρέψουν πίσω στα πλήρη καθήκοντά τους.

Τα **Νορβηγικά Πανεπιστήμια** παραχωρούν άδεια για δημόσια αξιώματα για όσο χρονικό διάστημα χρειάζεται.

Στα **Πανεπιστήμια της Πορτογαλίας**, ακαδημαϊκός ο οποίος αναλαμβάνει δημόσιο αξίωμα, διατηρεί τη θέση του στο Πανεπιστήμιο. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Manuel Barroso υπήρξε παράδειγμα αυτής της πρακτικής.

Τα **Πανεπιστήμια της Σλοβακίας** απαλλάσσουν τους εργοδοτούμενους τους από τα καθήκοντά τους, για μεγάλο χρονικό διάστημα, για σκοπούς ανάληψης δημόσιου αξιώματος. Η απαλλαγή καθηκόντων είναι άνευ αποδοχών.

Και στην **Κύπρο**; Ορισμένοι προσπαθούν να περιορίσουν τους πανεπιστημιακούς πίσω από τους τοίχους των Πανεπιστημίων, όπου πλέον μπορούν να τους κατακρίνουν για εσωστρέφεια και έλλειψη ενδιαφέροντος για τα κοινά! Ενδιαφέρουσα προσέγγιση. Είναι όμως μια αδιέξοδη προσέγγιση, που μάς στερεί ως κοινωνία την αξιοποίηση του πνευματικού μας πλούτου.

Τι χρειάζεται η κοινωνία μας; Απλά, να τροποποιηθούν πρόνοιες που αποτελούν αποικιοκρατικά κατάλοιπα! Δεν αντέχουν στη βάσανο του χρόνου, ούτε ανταποκρίνονται στις ανάγκες μιας σύγχρονης ευρωπαϊκής χώρας. Το Πανεπιστήμιο έδειξε το δρόμο. Θα τολμήσουμε να τον ακολουθήσουμε;